

Geleidebrief

Naam voorstel 16009907	Brief Gedeputeerde Staten van 28 juni 2016 met reactie GS op Actieprogramma "Zeeland in stroomversnelling"(advies van de Cie. Balkenende)		
	Provinciale Staten		15 juli 2016
Te verzenden aan	Provinciale Staten via iBabs		
Verzenddatum	1 juli 2016 in IBABS		
Statengriffier	Peter Joosse	0118 - 631808	p.joosse@zeeland.nl
Statenadviseur	Simon de Visser	0118 - 631594	s.de.visser@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Koos de Groot	0118 – 631455	sj.de.groot@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	J. de Bat		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Op 2 juni jl. heeft de Commissie Balkenende haar advies uitgebracht: "Zeeland in Stroomversnelling"; dit advies is geagendeerd voor de vergadering van PS van 15 juli 2016. In deze brief wordt ingegaan op de inhoud van het advies en de organisatie van het vervolgtraject.
Bevoegdheid	PS
Afdoeningsvoorstel	Betrekken bij de behandeling van het advies van de commissie Balkenende "Zeeland in Stroomversnelling"
Toelichting	<p>GS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkennen de analyse en sluiten aan bij de oplossingsrichtingen; • Onderschrijven de voorgestelde acties in het actieprogramma; • Hebben vooruitlopend op een door het Rijk aan te stellen 'Zeeland-coördinator') een regio-coördinator benoemd (de heer Koos de Groot); • Geven aan dat het centraal stellen van de acties uit het actieprogramma 'Zeeland in stroomversnelling' leidt tot bijstellingen van de Voorjaarsnota. Dit wordt verwerkt in de begroting 2017; • Zijn het eens met de 'randvoorwaardelijke acties' (vergroten bestuurskracht, vergroting uitvoeringskracht, coherent werk maken van leefbaarheid, uitplaatsen kerncentrale en versnelde actualisatie provinciefondsuitkering) en geven hoe hier invulling aan gegeven wordt; • Willen het advies met daadkracht oppakken onder meer door het instellen van een 'Taskforce structuurversterking'; • Zorgen voor een goede en tijdige aansluiting op de begroting en doorvertaling in de eigen beleidsplannen. Hierdoor kunnen PS invulling geven aan hun kaderstellende en controlerende rol;

	<ul style="list-style-type: none"> • Hebben een planning voor het komende halfjaar opgesteld inclusief een bijeenkomst met PS en Gemeenteraden met de heer Balkenende in het najaar 2016 (datum wordt nog nader vastgesteld); • Stellen een communicatieplan waarin wordt aangegeven hoe de verschillende stakeholders (waaronder PS) worden geïnformeerd en geconsulteerd; • Delen het urgentiebesef, waar de SER Zeeland aandacht voor gevraagd heeft.
Kosten en dekking	
Overige informatie	Bij deze brief is als bijlage de reactie gevoegd van SER Zeeland.

16009907

Provincie Zeeland

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van:

De Provinciale Staten van Zeeland

uw kenmerk:

t.a.v. de statengriffier

ons kenmerk:

16009594

afdeling:

Economie en Duurzaamheid

bijlage(n):

behandeld door:

L. Leynse/S.J. de Groot

doorkiesnummer:

(0118) 631968/ 631455

onderwerp:

Reactie GS op het Actieprogramma "Zeeland in stroomversnelling"
(het advies van de Commissie Balkenende)

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
W.D. TERMIN	Joosse
DATUM	- 1 JULI 2016
DOC.NR.	16009907
ZAAK.NR.	
CLASS.	

verzonden:

- 1 JULI 2016

Middelburg, 28 juni 2016

Geachte voorzitter,

Donderdag 2 juni jl. heeft de Commissie Structuurversterking en werkgelegenheid Zeeland (de Commissie Balkenende) haar advies "Zeeland in Stroomversnelling" in Den Haag gepresenteerd. Per brief van 2 juni hebben we Provinciale Staten onze eerste reactie op het actieprogramma doen toekomen.

Inmiddels is afgesproken dat het advies op 15 juli a.s. uitvoeriger wordt besproken in PS, incl. de reactie op het advies van GS.

In deze brief gaan we uitgebreider in op de inhoud van het advies en de organisatie van het vervolgtraject.

Inhoud van het advies: de analyse en oplossingsrichtingen

De Commissie heeft allereerst onderzocht in hoeverre Zeeland een probleem heeft. Op het eerste gezicht lijkt dat niet het geval (lage werkloosheid, gemiddeld besteedbaar inkomen iets hoger dan het landelijk gemiddelde etc.). Onderliggende, structurele factoren die de toekomstige concurrentiekracht van de provincie bepalen geven echter een zorgelijk(er) beeld. Diverse bedrijfssluitingen, de demografische ontwikkelingen en de beperkte financiële middelen, mede als gevolg van de problematiek bij DELTA/EPZ en het Provinciefonds zijn voorbeelden van ontwikkelingen die naar de toekomst toe de concurrentiekracht van Zeeland sterk onder druk zetten.

De analyse herkennen we, en omdat we de urgentie ervan nadrukkelijk inzien gaan we er voortvarend mee aan de slag. We nemen dit dan ook over als uitgangspunt voor onze inspanningen in de komende periode. Bijvoorbeeld door de maatschappelijke opgaven die in de voorjaarsnota genoemd zijn, te richten op het rapport "Zeeland in stroomversnelling".

In de tweede plaats heeft de Commissie zich de vraag gesteld wat Zeeland momenteel doet om bovenstaand beeld te keren. De Commissie stelt vast dat het aan visies en plannen niet ontbreekt in Zeeland, maar wel aan implementatiekracht en vasthoudendheid qua doorzettingsvermogen bij alle betrokken actoren. Ook signaleert men dat door de triple helix partijen binnen veel domeinen sterk op Zeeuwse schaal wordt gedacht en er weinig aansluiting plaatsvindt op nationale issues en weinig wordt samengewerkt met de grote partijen buiten Zeeland op relevante thema's. Het feit dat de problematiek niet acuut is, biedt Zeeland volgens de Commissie de gelegenheid om tijdig bij te sturen. Daarbij wordt gesteld dat Zeeland zelf primair aan zet is.

Ook bij deze analyse van de Commissie sluiten we ons aan. Het is een extra aansporing om de doorontwikkeling van de organisatie gericht door te zetten op het vergroten van de implementatiekracht en externe samenwerking aan de opgaven waar Zeeland voor staat. We zullen veel nadrukkelijker de samenwerking met andere partijen buiten Zeeland gaan zoeken, waarbij de aansluiting op nationale thema's, zoals het energie-akkoord en het topsectorenbeleid, versterkt zal gaan worden.

De Commissie doet de aanbeveling om Zeeland voor te dragen als pilot binnen het project bestuurlijke vernieuwing ("Maak verschil").

Inmiddels heeft Zeeland zich aangemeld als pilot/experimenteergebied en is bekend geworden dat we ook de status van "experimenteergebied" van BZK hebben gekregen! We zijn daar zeer content mee. We zien samen met onze partners in dat er behoefte en noodzaak is om de (bestuurlijke) slagkracht vanuit Zeeland te versterken. Daarbij willen we de inhoud voorop zetten. Samen met betrokken partijen, waaronder met name ook ondernemers en kennisinstellingen, zullen we de agenda en het actieprogramma van de Commissie Balkenende centraal stellen om samen met de partners, waaronder ook het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de acties te selecteren waar de meeste energie op zit en waar succes van te verwachten is.

Ook zullen we kijken hoe we deze nieuwe vorm van bestuurlijke samenwerking kunnen combineren met de in het Coalitieakkoord genoemde actie te komen tot een 'spiegelonderzoek'. In zekere zin is ons via de Commissie opnieuw een spiegel voorgehouden. We bezien in samenwerking met het Ministerie van BZK of dit spiegelonderzoek gekoppeld kan worden aan de pilots. Zodra dit bekend is kan worden bepaald of dit voldoende dekkend is voor de in het Coalitieakkoord genoemde externe spiegeling van het openbaar bestuur in Zeeland.

Inhoud van het advies: het actieprogramma:

De Commissie benadrukt de noodzaak focus aan te brengen op de cruciale acties en geeft aan dat daarbij keuzes moeten worden gemaakt. De focus zou volgens het advies moeten liggen op:

- (1) SDR / circulaire economie / biobased economy
- (2) Experimenteergebied Energietransitie en Deltatechnologie
- (3) University College for Engineering and Innovation (Bèta College)
- (4) Havensamenwerking
- (5) Gezonde regio en toerisme

De voorgestelde acties van de Commissie onderschrijven wij. Ook constateren we dat ze aansluiten bij de uitgangspunten voor regio-profilering en de noodzaak toekomstgericht te handelen, zoals al in "Zeeland 2040" is aangegeven.

We zullen deze dan ook met hoge prioriteit oppakken en centraal stellen in de nieuwe maatschappelijke opgaven – die we samen met partners willen gaan uitwerken - en de investeringsagenda, zoals in de Voorjaarsnota geschetst. In het verlengde hiervan zullen de provinciale acties verder uitgewerkt gaan worden in de Economische Agenda 2.0 en (financieel) worden doorvertaald in de Begroting 2017.

Om de uitvoering van het programma met daadkracht op te pakken hebben wij inmiddels - vooruitlopend op de nog op voordracht van de regio door het Rijk aan te stellen "Zeeland-coördinator" - een regio-coördinator benoemd in de persoon van de heer Koos de Groot (programma-manager Economische structuurversterking en werkgelegenheid). Hij zal hiervoor vrijgesteld worden binnen de formatie van de provincie Zeeland.

Bedoeling is dat hij in elk geval de komende 2 jaar samen met de "Zeeland-coördinator" (die ook een rol heeft in "Den Haag") op gaat trekken en niet alleen binnen de provinciale organisatie, maar ook in de regio (incl. buurregio's) als een aanjager en verbinder gaat opereren, zodat er focus en aandacht blijft voor de implementatie bij alle partijen (incl. het Rijk) en op de concrete acties voortgang wordt geboekt.

In de Voorjaarsnota is mede vanwege het te verwachten advies van de Commissie gekozen voor een benadering op hoofdlijnen. Binnen de geformuleerde maatschappelijke opgaven, prioritaire investeringen en in de begrotingshoofdstukken is er flexibiliteit voor invulling en nadere aanscherping en afwegingen. Dit is in de Voorjaarsnota ook aangekondigd. De focus/prioritering vanuit de Commissie maakt dat we nog enkele bijstellingen zullen plegen aan de in de Voorjaarsnota gemaakte keuzes, zoals al in de Voorjaarsnota is aangegeven. We zullen dit de komende tijd in de voor te bereiden nieuwe begroting verder uitwerken.

Zoals in de oplegnotitie bij de Voorjaarsnota al genoemd zijn veel van de acties in te vullen via de nieuwe aanpak met maatschappelijke opgaven en investeringsprioriteiten. Het centraal stellen van de acties uit het actieprogramma "Zeeland in stroomversnelling" leidt tot enkele bijstellingen.

Dat zijn:

- de maatschappelijke opgave "Circulaire Economie en Energie" wordt aangescherpt tot "Circulaire Economie en Energietransitie": aanleiding hiervoor is het meer denken vanuit nationale opgaven. Bovendien kunnen we daarmee ook met meer synergie inspelen op de relevante actiepunten 1 en 2 van de Commissie. Ook Delta-technologie wordt onderdeel van deze opgave (o.a. getijdenenergie) en zal betrokkenheid van het ministerie van Infrastructuur en Mobiliteit/Rijkswaterstaat vragen;
- de maatschappelijke opgaven "Aantrekkelijk Zeeland" wordt vanwege mogelijke naamsverwarring met de actie "Aantrekkelijk Zeeland – Leefbaarheidsagenda voor Zeeland" van de Commissie veranderd in de naam "Beleef Zeeland, land in zee". Een cross-sectorale aanpak waarbij vrije tijdseconomie en omgevingskwaliteit meer met elkaar verbonden worden (hier valt bv. ook de kustvisie onder). De actie 'zorgtoerisme' wordt in dit kader opgepakt;
- "havensamenwerking" wordt toegevoegd aan de maatschappelijke opgaven, waarbij Zeeland Seaports een belangrijke partner is. De rol van de provincie zal hierbij vooral ondersteunend zijn, zoals het agenderen van de achterlandverbindingen (belangrijk voor de concurrentiepositie van de havens) voor het MIRT overleg met het rijk;
- de maatschappelijke opgave "Leefbaarheid en Stad" hernoemen we naar "Aantrekkelijk Zeeland: prettig wonen en werken". Deze zal zich richten op een aantrekkelijk woon-, werk en leefklimaat, met ook aandacht voor economische aspecten, zoals de (digitale) bereikbaarheid en detailhandel naast cultuur, zorg en onderwijs (zie ook verderop "Ad C").

Onderstaande tabel geeft een beeld van de (nieuwe) samenhang.

<i>Acties rapport Commissie</i>	<i>Relatie met Voorjaarsnota 2016</i>
1. <i>SDR / circulaire economie/ biobased</i>	<i>Speerpunt binnen de maatschappelijke opgave 'Circulaire Economie en Energietransitie'</i>
2. <i>Experimenteergebied Energietransitie en Delatetechnologie</i>	<i>Prioritaire cross-over op deelterreinen van de maatschappelijke opgave 'Circulaire Economie en Energie-transitie' en de prioritaire investeringen 'Campus Zeeland!' en 'Zuidwestelijke Delta'</i>
3. <i>UCEI (Bèta College)</i>	<i>Speerpunt binnen 'Campus Zeeland!' als onderdeel van de investeringsagenda</i>
4. <i>Havensamenwerking</i>	<i>Wordt toegevoegd aan de lijst met opgaven en heeft ook relatie met de ambities 'Regionale Economie' en 'Regionale bereikbaarheid'</i>
5. <i>Gezonde regio en toerisme</i>	<i>Speerpunt binnen de maatschappelijke opgave 'Beleef Zeeland, land in zee' waarbij de basiszorg/gezondheid onderdeel is van 'Aantrekkelijk Zeeland: prettig wonen en werken'</i>

In samenwerking met partners binnen en buiten de provincie zullen de acties die uit de opgaven komen verder vorm en inhoud moeten krijgen.

Bij actiepunt 5 zal voor wat betreft de zorginfrastructuur aansluiting gezocht worden bij de Commissie "Toekomstige Zorg Zeeland" (Commissie Van der Veen).

In verband met de recente berichten in de media over het Bèta-college, willen we nadrukkelijk stellen dat we vasthouden aan het oorspronkelijke ambitieniveau. In het kader van Campus Zeeland zullen we PS in elk geval ook via het komende "Masterplan Campus Zeeland!" nader informeren en betrekken.

Naast de inhoudelijke acties kent het advies van de Commissie een aantal 'randvoorwaardelijke acties':

- A. Vergroting van de bestuurskracht van de regio: Zeeland als experimenteergebied bestuurlijke vernieuwing.
- B. Vergroting van de uitvoeringskracht van de regio: Zeeland ontwikkelingsfonds en Impuls Zeeland.
- C. Coherent werk maken van leefbaarheid: aantrekkelijk Zeeland – leefbaarheidsagenda voor Zeeland.

Ad A. de pilot op het gebied van bestuurlijke samenwerking is ook in onze ogen een belangrijke voorwaarde om op de hiervoor genoemde inhoudelijke actiepunten daadwerkelijk voortgang te boeken.

Ad B. Om de uitvoeringskracht van de regio te versterken stelt de Commissie voor om Impuls sterker te verbinden met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM). Op die manier zou Zeeland bovendien onderdeel worden van een landsdekkend systeem van ontwikkelingsbedrijven. Om de plannen ten uitvoer te brengen wordt een fonds van ca. € 100 miljoen voorgesteld waar op termijn € 25 miljoen bij de provincie vandaan moet komen. Het fonds zou volgens de Commissie kunnen worden ondergebracht bij de BOM.

We onderschrijven het standpunt van de Commissie dat er aanzienlijke investeringen nodig zijn om de ambities uit het actieprogramma te realiseren en dat hierbij zowel vanuit de regio als het Rijk additionele gelden vrijgemaakt moeten worden. Het komende half jaar zullen (in elk geval de eerste) acties uit het actieprogramma met alle betrokkenen worden uitgewerkt. Op basis van een implementatieplan zullen met alle actoren, waaronder het Rijk, financieringsarrangementen ("Zeeland deals") moeten worden uitgewerkt. De provinciale budgetten voor de maatschappelijke opgaven, prioritaire investeringen en overige ambities (periode 2017-2019) die linken aan het actieprogramma vullen voor een deel de voorgestelde provinciale bijdrage van € 25 miljoen. Op termijn kan additioneel geld beschikbaar komen als het dossier Provinciefonds positief wordt afgerond. Over een langere periode bezien zou een bijdrage van ca. € 25 miljoen haalbaar moeten zijn.

Wij steunen het voorstel om Impuls structureel onderdeel te maken van het landsdekkend systeem van ontwikkelingsbedrijven en zijn voorstander van een verdere stapsgewijze uitbouw van de samenwerking van Impuls Zeeland, met behoud van zelfstandigheid. Belangrijk is om de samenwerking vooral te koppelen aan concrete inhoudelijke projecten/acties uit het actieprogramma; hierbij is soms de BOM de beste partner; soms ook andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

Inbedding van een ontwikkelingsfonds in de structuur van de BOM is volgens de Commissie wenselijk. De BOM heeft veel ervaring met het management van fondsen. Het gebruik maken van deze expertise kan aantrekkelijk zijn. Uitgangspunt zal wel altijd zijn dat de governance over het inzetten van middelen in de hand moet zijn van de partijen die het betreffende fonds hebben gevuld.

Ad C. De Commissie doet het voorstel om als randvoorwaardelijke actie een samenhangend leefbaarheidsplan op te stellen en hanteert daarbij de naam 'Aantrekkelijk Zeeland – Leefbaarheidsagenda voor Zeeland'.

We nemen dit advies over en hernoemen, zoals hiervoor al genoemd, de eerder in de Voorjaarsnota genoemde maatschappelijke opgave "Leefbaarheid en Stad" in "Aantrekkelijk Zeeland: prettig wonen en werken". Deze opgave zal zich richten op stedelijke aantrekkelijkheid en een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat in heel Zeeland (met ook aandacht voor economische aspecten zoals de (digitale) bereikbaarheid en detailhandel, naast demografische ontwikkelingen, cultuur, zorg en onderwijs). In dit kader verwijzen we ook naar de recent namens 5 provincies (waaronder Zeeland) verzonden brief "Nederland in balans: een nieuwe koers voor krimpregio's".

Overige randvoorwaardelijke acties: "Uitplaatsen kerncentrale" en "Provinciefonds"

Naast bovenstaande randvoorwaardelijke acties noemt de Commissie Balkenende nog 2 acties die van groot belang zijn, te weten het "Uitplaatsen van de kerncentrale" en het "Provinciefonds".

We zijn het met de Commissie eens dat beide acties van groot belang zijn voor de toekomst van Zeeland, mede omdat dit voor een belangrijk deel bepaalt welke (financiële) slagkracht de regio / provincie heeft om zelf actief structuurversterkende maatregelen ter hand te nemen. Daarnaast heeft het dossier Kerncentrale (EPZ) ook direct te maken met de toekomst van DELTA en daarmee ook directe werkgelegenheidseffecten.

Met betrekking tot het apart zetten van de kerncentrale met een eigenstandige financiering met een gedeeltelijke staatsgarantie, delen wij het advies van de Commissie volledig dat dit een voor Nederland uniek karakter heeft waarbij de oplossing de draagkracht van de regio overstijgt en – vooral ook vanwege het maatschappelijk belang – ook een Rijksverantwoordelijkheid zou moeten zijn.

Na de presentatie van het advies van de Commissie Balkenende in Den Haag hebben we een brief van de Minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer inzake de voortgang en maatregelen rond de kerncentrale Borssele ontvangen. Deze brief van de Minister van Economische Zaken geeft aan dat de kerncentrale in zijn ogen een zaak van de regio is.

Daarop hebben wij, als aandeelhouders van DELTA, met DELTA samen, een brief aan de Tweede Kamer verstuurd. Deze is in afschrift aan u toegezonden.

In deze brief leggen wij de probleemstelling uit en de 'hulpvraag' die wij hebben gedaan. We hopen en verwachten dat de discussie hierover wordt gevoerd in de Tweede Kamer - mede naar aanleiding van de Kabinetsreactie op het advies van de Commissie Balkenende (dat met de titel "Zeeland in stroomversnelling" subtiel verwijst naar de "Wet Stroom") - en zal leiden tot een standpunt waarbij ook het Rijk in deze haar verantwoordelijkheid neemt.

Wij blijven in overleg met het Rijk. Omdat er bij het Rijk nog veel vragen zijn, is afgesproken de te bespreken scenario's te definiëren en onafhankelijk te laten toetsten. We verwachten dat dit proces enkele maanden in beslag zal nemen.

Voor wat betreft het Provinciefonds zijn we het eens met de constatering van de Commissie dat de termijn van 5 jaar waarop de actualisatie zou moeten plaatsvinden te lang is voor Zeeland en dat tussentijds een correctie voor Zeeland zou moeten plaatsvinden. We verwijzen hierbij ook naar het advies van de Raad voor de Financiële Verhoudingen.

We gaan ervan uit dat het advies van de Commissie Balkenende een rol zal spelen bij de behandeling van het wetsvoorstel "Provinciefonds", danwel dat bij de behandeling van de kabinetsreactie op het Advies van de Commissie Balkenende hierover een besluit wordt genomen. We hebben in onze brief aan de Minister van BZK een verzoek gedaan voor compensatie, waarbij we de suggestie hebben gedaan dit via een specifieke en aanvullende decentralisatie-uitkering te doen.

Proces

Om het advies met daadkracht op te pakken is het essentieel te bepalen hoe de rolverdeling de komende tijd zal zijn. Daarbij gaat het niet alleen om de rolverdeling Rijk – regio, maar ook om de rolverdeling binnen de regio, zowel voor de inhoudelijke adviezen als voor de pilot in het kader van "Maak Verschil".

Via de "Tafel van 15" hebben we inmiddels een eerste gesprek gehad (in aanwezigheid van de heer Balkenende) en is nog voor de zomer een vervolg gepland.

Ook zullen we de (leden van) de Klankbordgroep op korte termijn betrekken en vragen wie actief inzet wil leveren bij het vervolg.

Daarnaast is het essentieel dat er ook invulling wordt gegeven aan het advies om een Zeeland-coördinator bij het rijk te benoemen met doorzettings- en uitvoeringskracht en die affiniteit heeft met Zeeland. Naast een Zeeland coördinator in Den Haag wordt ook binnen Zeeland zelf coördinatie gevraagd. Zie hiervoor ook de reactie op het genoemde actieprogramma.

Provincies zijn de eerstverantwoordelijke overheid voor de regionale economie. Wij zullen vanuit deze verantwoordelijkheid initiatief nemen om samen met andere partijen de implementatie van het advies verder vorm te geven. De uitvoering van het actieprogramma is immers een gezamenlijke opgave van alle Zeeuwse overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven in nauwe samenwerking met buurregio's en het Rijk.

De Commissie stelt een uitvoeringsorganisatie voor met een Zeeland-coördinator als aanjager, een programmaboard voor de regie en voortgangsbewaking en duo's of trio's die de acties moeten uitvoeren. Wij zijn voorstander van een slagvaardige organisatiestructuur, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande werkvormen en overlegstructuren.

Om te voorkomen dat de focus en implementatie - zoals in het verleden volgens de Commissie te vaak gebeurd is – wegebt, zullen we het initiatief nemen om te komen tot een "Taskforce structuurversterking en werkgelegenheid Zeeland" met vertegenwoordigers van de Zeeuwse triple helix partijen en met de Zeeland coördinator in Den Haag.

Voor de provinciale bijdragen aan de acties zorgen we voor een goede en tijdige aansluiting op de begroting en doorvertaling in onze eigen beleidsplannen. Op die manier zal PS ook in staat worden gesteld – via de reguliere trajecten (begroting en beleidscyclus) – de uitvoering te controleren.

Via de "Tafel van 15" worden met enige regelmaat bijeenkomsten voor alle volksvertegenwoordigers belegd. Wij stellen voor in het najaar een dergelijke bijeenkomst te beleggen rondom het advies van de Commissie Balkenende en de acties die als vervolg daarop zijn genomen. Daarbij zullen we ook vertegenwoordigers vanuit ondernemingen en kennisinstellingen uitnodigen.

Planning

Het is van groot belang om het momentum vast te houden. Dit betekent dat het komende half jaar diverse stappen moeten worden gezet. Voor het gehele traject wordt een periode van minimaal 2 jaar voorzien. De volgende mijlpalen worden onderscheiden:

- juli/aug. 2016 kabinetsreactie op actieprogramma beschikbaar
- 12/7/2016 2^e bijeenkomst met "Tafel van 15" over het actieprogramma
- 21/7/2016 (vervolg)bijeenkomst Klankbordgroep
- deze zomer plan van aanpak gereed (wie doet wat, wanneer en hoe?)
- najaar 2016 bijeenkomst met Staten en Raden (met dhr. Balkenende)
- 1/11/2016 1e voortgangsmelding met gedetailleerdere vervolplanning
- 1/12/2016 implementatieplan op hoofdlijnen gereed
- 1/1/2017 – 31/3/2017 sluiten van de eerste Zeeland Deal(s)
- 31/3/2017 dossier kabinetsformateur gereed

NB. Intussen zullen we voortvarend doorgaan met het Bèta-college (via dhr. Bleuming/Stuurgroep Campus Zeeland!), SDR (via het bestaande programma-bureau) en Havensamenwerking (via ZSP).

Communicatie

Een actuele website en nieuwsbrieven zijn essentieel om draagvlak bij alle betrokkenen vast te houden. Het is van belang de voortgang en successen te delen, zodat partners aangehaakt raken en blijven. We zullen komen tot een communicatieplan, waarin wordt aangegeven hoe de verschillende stakeholders, waaronder PS zullen worden geïnformeerd/geconsulteerd. We geven PS in overweging het onderwerp ook aan de orde te laten komen in de Commissie Bestuur (vanwege de breedte).

Brief van SER-Zeeland

Inmiddels is er van de SER Zeeland een reflectie op het Advies van de Commissie Structuurversterking en werkgelegenheid Zeeland binnen gekomen. Wij zenden deze reactie hierbij graag aan u door.

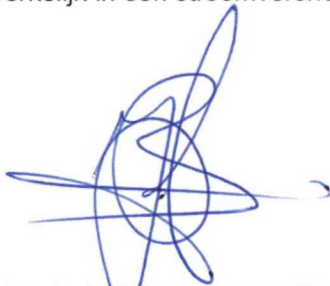
De SER is positief over het rapport en noemt het een goede basis om als Zeeland mee aan de slag te gaan. Ook vraagt de SER aandacht voor de urgentie van de economische problematiek en geeft ze de noodzaak aan om al op korte termijn stappen te zetten. Wij delen dit urgentiebesef.

Tot slot

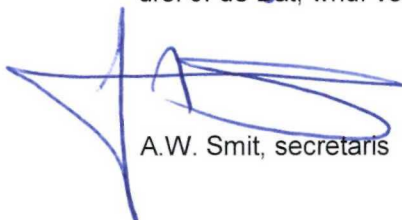
We bedanken de Commissie Balkenende voor hun actieve inzet en complimenteren de Commissie met hun scherpe en onafhankelijke analyse en actieprogramma om de structuur en daarmee de toekomstige werkgelegenheid in Zeeland te versterken. Dit biedt ons veel inspiratie en concrete aangrijpingspunten om richting toekomst op voort te bouwen. Laten we samen met alle betrokken partijen de kansen grijpen om de ontwikkelingen in Zeeland daadwerkelijk in een stroomversnelling te krijgen!

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J. de Bat, wnd. voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Aan het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Datum:
27 juni 2016

Betreft:
reflectie op het rapport "Zeeland in stroomversnelling"

Geacht College,

Begin juni heeft de commissie Structuurversterking en werkgelegenheid Zeeland (commissie Balkenende) haar advies uitgebracht over de mogelijkheden voor een duurzame versterking van de Zeeuwse economie. Deze brief bevat een paar reflecties van SER-Zeeland op de inhoud en aanbevelingen van het rapport "Zeeland in stroomversnelling".

Samengevat zijn wij positief over het rapport van de commissie Balkenende: het biedt een goede basis om hier vanuit Zeeland mee aan de slag te gaan. Niettemin vinden wij dat de commissie de urgentie van de economische problematiek onderschat: volgens ons zijn urgentie (geen tijd verliezen!) en daadkracht (alle zeilen bijzetten!) geboden. Het momentum is er nu. De commissie besteedt nauwelijks aandacht aan het verlies van banen en aan het werkloosheidsprobleem. Wij vragen ons af of de uitvoering van het actieprogramma voldoende arbeidsplaatsen oplevert om deze problematiek op te lossen. Last but not least onderstrepen wij de bijdrage van het bestaande bedrijfsleven aan de werkgelegenheid en aan de welvaart in Zeeland. Daarbij komt dat innovatie in Zeeland vooral plaats zal hebben vanuit de aanwezige bedrijven en industrieën. Onderstaand zullen wij een en ander toelichten.

Graag sluiten wij ons aan bij de vele positieve reacties op het advies van de commissie Balkenende. In een relatief korte periode heeft de commissie een heldere analyse opgesteld van de Zeeuwse economie en van de kansen en de problemen, die zich aandienen. Getuige de lange lijst van gesprekspartners heeft de commissie zich goed en zorgvuldig laten informeren over visies en opvattingen van veel landelijke en regionale stakeholders. Het is ook de verdienste van de commissie dat zij niet is blijven steken in analyses en visies, maar dat een substantieel deel van haar advies gaat over een concreet actieprogramma. Haar conclusie dat "Zeeland" zelf aan de slag kan en moet (natuurlijk met steun van Rijk en Europa) om het tij te keren, vinden wij positief en hoopgevend. Als wij de lead en de regie in eigen hand hebben, biedt ons dat de mogelijkheid om de uitvoeringssnelheid en de prioritering van de acties zelf te bepalen. Dat is de beste garantie op succes.

Maar wij willen ook een paar kanttekeningen plaatsen bij het advies van de commissie Balkenende. Allereerst zijn wij verbaasd over de conclusie van de commissie dat het relatief gezien goed gaat met de Zeeuwse economie. De

commissie spreekt van "een urgentie op langere termijn". Wij zouden het ten zeerste betreuren als hieruit zou worden afgeleid dat de noodzaak om op korte termijn een aantal acties uit te voeren niet of onvoldoende aanwezig is en dat er nog voldoende tijd voor actie is. Volgens ons is het "twee voor twaalf" om gezamenlijk de hand aan de ploeg te zetten. Graag verwachten wij nu van uw College daadkracht en regie.

Deze urgentie op de korte termijn blijkt onder andere ook uit het volgende. Weliswaar kent Zeeland al langere tijd een relatief lage werkloosheid als het Zeeuwse werkloosheidspercentage wordt vergeleken met andere regio's in binnen- en buitenland. Hierbij dient echter bedacht te worden dat Zeeland haar werkloosheid exporteert. Niet alleen door relatief grote uitgaande pendelstromen (zoals de commissie ook aangeeft), maar vooral ook door een al jarenlang aanwezige "export" van jonge, hoog opgeleide en talentvolle Zeeuwen, die elders werk vinden. Niet voor niets spreken wij in Zeeland van een dubbele ontgroening en zijn er verschillende regio's waar het bevolkingsaantal gestaag daalt.

Onze tweede kanttekening betreft de werkgelegenheidssituatie en de arbeidsmarkt. De sluiting van diverse grote, beeldbepalende ondernemingen en de daarmee, zeker op de Zeeuwse schaal, gepaard gaande massa-ontslagen waren juist voor de Tweede Kamer, het Ministerie van Economische Zaken en uw College de directe aanleiding om de commissie Balkenende te installeren. Het valt ons op dat in de samenvatting van het adviesrapport onderwerpen als werkgelegenheid, werkloosheid en arbeidsmarkt niet genoemd worden. Het rapport laat veel vragen op dit terrein onbeantwoord: in welke mate dragen de voorgestelde vijf acties van het actieprogramma bij aan de vermindering van het werkloosheidsprobleem in Zeeland? Is er voldoende kwalitatieve aansluiting van nieuwe werkgelegenheid met het aanbod op de arbeidsmarkt? Worden er op korte termijn voldoende banen gecreëerd en kunnen deze ingevuld worden door werkloze Zeeuwen? Wat betekent het actieprogramma voor de onderkant van de arbeidsmarkt? Steeds meer Zeeuwen zonder kwalificatie zijn werkloos. Eén van de grootste groepen werklozen zijn oudere werknemers tussen de 45 en 55 jaar. Wat wordt er nu speciaal voor deze groep aan werkgelegenheid georganiseerd? Kortom: wij concluderen dat de commissie Balkenende zich vooral ingezet heeft voor het onderdeel Structuurversterking, maar dat het onderdeel Werkgelegenheid nog onvoldoende uitgewerkt is.

Natuurlijk is het van belang dat Zeeland inspeelt op nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld circulaire economie, biobased economy, energietransitie en Deltatechnologie ("green economy"). Dit zorgt voor innovatie en versterking van de concurrentiepositie van het Zeeuwse bedrijfsleven. Overigens zal die innovatie in Zeeland vooral plaats moeten hebben vanuit de bestaande ondernemingen en industrieën. Het is daarom opvallend dat in het rapport de betekenis van de bestaande bedrijvigheid, zowel het grootbedrijf als het midden- en kleinbedrijf, wat onderbelicht blijft. Het nog beter koesteren en faciliteren van het aanwezige bedrijfsleven ("blue economy") door de provinciale en lokale overheden behoort volgens ons onderdeel te zijn van elk actieprogramma gericht op structuurversterking en werkgelegenheidsbevordering van de Zeeuwse economie. Wij adviseren u daarom in de Beleidsnota Economische Agenda tevens in te zetten op een generiek stimuleringsbeleid voor het Zeeuwse bedrijfsleven, inclusief een verdere versterking van het Zeeuwse vestigingsklimaat.

Vriendelijke groeten,

L. Ezinga,
voorzitter.

